

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lappi buresveadjinguovlu
Lappi pyereestvaijeemkuávu
Lappi pue'rrváájjamvu'vdd

Sää'mkiõl ohjeemjoukk
Láá'ssteátt

2/2023

Meálddõs E'tkkõs
sää'mkiõllsaž kääzkkõõzzi
staanummuž vääras
jurddum riikkveä'kkvuõđ
ää'nnemtäävtõõzzin ekka
2025

Dno 00/00.00.00/0000
õõmlaž

[204.2023.]

Juággas

Raajji Tuuli Miettunen

Sää'mkiõl ohjeemjoukk 2/2023

Äi'gğ 25.4.2023 č. 10

Päi'kk Zoom-sáábbar

Vuässõõđi Sj. Niittyvuopio-Valle Laura (Kõõsk)

Niittyvuopio Anni-Sofia (Cižž)

Keskitalo Pigga (Kesk), puõđi sábbra č. 11.02

~~Tapiola-Uula (Kõõsk)~~

~~Aikio-Ara (SDP)~~

~~Lukkari-Sammol (Kok)~~

Mikkola Juha-Pekka (VL)

Anna-Katariina Feodoroff (Saa'mi siidsáábbar)

Marko Tervaniemi (Sää'mte'gğ)

~~Klemetti Näkkäläjävi (Sää'mte'gğ)~~

Terhi Harju (Sää'mte'gğ)

~~Petra Magga-Vars (Sää'mte'gğ)~~

Ristenrauna Magga (Sää'mte'gğ)

Tuuli Miettunen, vt. ouu'deemšurr, sää'mkiöllsaž da kulttuurmeâldlaž
kääzzkõõzz

Mirja Laiti, kääzzkõs-šurr, sää'mkiöllsaž da kulttuurmeâldlaž
kääzzkõõzz

Sara Keränen, piisar, kiõlltuâjjlaž

Nanna Miettunen; ä'sštobddi, sää'mkiöllsaž da kulttuurmeâldlaž
kääzzkõõzz.

Saaggjää'dteei ää'vad sábbar č. 10.11

1§ Sábbar läägglažvuõtt da mie'rreemvääldlažvuõtt

142 § Táimmorgaan tu'mmjemnääl

Táimmorgaan vuáitt kiõtt'tõõllád ää'sš jiõččveärlaž sábbrestes, ko'st
sáábbarneek'kk lie pääi'k â'lnn sáábbarpääi'kest. Jiõččveärlaž
sábbrest vuei'tet ââ'nned liâđglaž ää'sšvaaldšem- le'be
jiõnstummušriâžldõõgg. Vaajtõsmääinlânji sábbar vuei'tet ââ'nned
liâđglaž táimmampirrõõzzâst, koozz vuässõõđât liâđglaž õhttvuõđ
mie'ldd (ne'ttsáábbar). Táimmorgaan vuáitt tu'mmjed aa'sšid še
kattum liâđglaž tu'mmjem-mõõntõõllmõõžžâst ouddâl sábbar

(liâđglaž tu'mmjem-mõõntõõllmõõš). Vu'vddhalltõs le'be tøn nõõmtem
vee'rjtuõ'll'jeei va'sttad, što teeknlaž aparaatt, riâžldõõgg da
teättjäättlõkõhttvuõđ, koid taarbšet liâđglaž sábbriid da liâđglaž
tu'mmjem-mõõntõõllmõõšše lie ääi'jmeâldla da teättstaani laa'jji
õõlgtem naa'lin.

143 § Liâđglaž sáábbar

Táimmorgaan vuáitt ââ'nned sábbar liâđglânji. Kattum liâđglaž
sáábra vuáitt vuässõõttád tâ'l'k nákam sââ'jest, ko'st peeitast õnum
teâđ da sábbar sagstõõllmõõžž jie leäkku áálgbeällsaž oummu
kuullâmnalla ni vuei'nnemnalla.

145 § Sáábbaräi'gğ da -päi'kk

Táimmorgaan tu'mmai sábbrees ääi'j da pääi'k. Sábbar áá'net še, jös saaggjää'dteei keäčč, što sáábbar lij taarblaž le'be jeä'nbös táimmorgaan vuázzlain tuejjad saaggjää'dteeja e'tkkõözz sábbar áánnmõöžžâst sij i'lmtem ää'sš kiõtt'tõöllâm diõtt. Tä'l saaggjää'dteei mie'rrad sáábbarääi'j. Saaggjää'dteei vuáitt vuáđđtõllum mäain diõtt járrá'stted sábbar.

146 § Sábbarkááčmõš

Saaggjää'dteei káčč sábbra le'be jös son lij cõggnam, väärrsaaggjää'dteei káčč. Sáábbarkááčcast álgg i'lmmed sábbar ääi'j da pääi'k di aa'sšid, koid kiõtt'tõölât. Sáábbarkááčcast álgg peäggted, mõõn táimmorgaan tu'mmjemnääl jáä'kket koon-ne ää'sšest tu'mmjeen. Jös ää'sš kiõtt'tõölât liáđglaž tu'mmjem-mõõntõöllmõöžžâst, álgg kááčcast õlmmeed, mõõn äi'gõmeä'r ráä'jest ää'sš álgg kiõtt'tõöllâd liáđglânji. Ä'sšlistt, káá'tt áánn se'st čio'lõgõõzz kiõtt'tõöllâm vue'lnn áárrai aa'sšin da e'tkkõõzzid táimmorgaan tu'mmstõkkân, vuõltteet sáábbarkááčč õhttvuõđâst. Jeä'rab mäain diõtt ä'sšlistt le'be o'dinakai ää'sš čio'lõgõõzz da tu'mmstõke'tkkõõzz vuei'tet vuõltteed má'ηηlest. Ä'sšlistt meálddõõzzid da palddmateriaal vuõltteet ä'sšlistt mie'ldd tu'mmjem mie'ldd, ärvtõõlee'l táimmorgaan vuázzlai teáđvuážžamtaarbid. Jös ä'sšlisttâst, meálddõõzzin le'be palddmateriaalin lie peeitast õnnum teáđ, ä'sškerjja pijjât meärkkõõzz peeitast áánnmõöžžâst.

Sáábbarkááčč vuõltteet vuázzlaid da jeärrsid, koin lij vuõiggáđvuõtt le'be õõlgtemvuõtt áárrad pääi'k á'lnn, tõn nalla ko táimmorgaan lij tu'mmjam. Säá'mkiõl lu'vddkáá'dd sáábbarkááččaid da ä'sšlistt vuõltteet lááddas da säá'mkiõlivui'm.

147 § Liáđglaž sáábbarkááčč

Sáábbarkááčč, ä'sšlistt, meálddõõzzid da palddmateriaal vuei'tet vuõltteed liáđglânji. Tä'l vu'vddhalltõs le'be tõn nõõmtem vee'rjtuõ'll'jeei va'sttad tõ'st, što teeknlaž aparatt, riáždõõgg da teáttjäättlõkõhttvuõđ, koid täázz taarbset, lie áá'nnemnalla.

Lää'kk pue'rrvââjjamvuu'dest 108 § 2-3 momee'nt: Jee'res táimmorgaan ko vu'vddvâlddõs lij mie'rreemvâáldlaž, ko pâ'jjel pie'll vuázzlain lij pääi'k á'lnn. Pääi'k á'lnn áárrjen kiõččât še tõiđ táimmorgaan vuázzlaid, kook vuässá'tte sábbra liáđglânji.

E'tkkös

Saaggjää'dteei tuätt päai'k â'lnn áárrai oummuid di sábbar läägglazvuõđ da mie'rreemvääldlazvuõđ.

Tu'mmstök

Saaggjää'dteei tuätt päai'k â'lnn áárrai oummuid di sábbar läägglazvuõđ da mie'rreemvääldlazvuõđ.

2§ Pá'rddke'rjttä'rksteei va'lljummuš

Lappi pue'rrvââjjamvuu'd vaaldšemvuâkköõzz 166 § mie'ldd pá'rddkee'rj tuõ'll'jummšest da siisköõzzâst va'sttad tåimmorgaan saaggjää'dteei. Jos saaggjää'dteei da pá'rddke'rjttuõ'll'jeei vuäi'nne jee'resnalla sábbar jááttmõõžž, pá'rddkee'rj raaját saaggjää'dteei vuäinalm mie'ldd. Pá'rddke'rj vuâllaķee'rjat saaggjää'dteei da ra'vvai pá'rddke'rjttuõ'll'jeei. Pá'rddke'rj tä'rkstet tåimmorgaan tu'mmjem naa'lin. Pá'rddke'rj vuei'tet vuâllaķee'rjted da tä'rksted liâđglânji.

Sää'mkiõl ohjjeemjou'kķe va'lljeet õõut pá'rddke'rjttä'rksteei.

E'tkkös

Sää'mkiõl ohjjeemjoukk va'lljad õõut pá'rddke'rjttä'rksteei.

Tu'mmstök

Sää'mkiõl ohjjeemjoukk va'lljad pá'rddke'rjttä'rkstee'jen Marko Tervaniemi.

3§ Tuâjj-jä'rjstõõzz priimm'mõš

1§ Sábbar läägglazvuõtt da mie'rreemvääldlazvuõtt

2§ Pá'rddke'rjttä'rksteei va'lljummuš

3§ Tuâjj-jä'rjstõõzz priimm'mõš

4§ Lappi pue'rrvââjjamvuu'd e'tkkõs sää'mkiõllsaž sosiaal- da tiõrvâsvuõttkääzzkõõzzi staanummuž vääras jurddum riikkveä'kkvuõđ meä'rest da tåimmamtäävtõõzzin ekka 2025

5§ Jee'res ää'sš

6§ Sábbar jõskkmõš

E'tkkõs

Sää'mkiõl ohjeemjoukk preemm ä'sšliist meâldlaž tuâjj-jä'rjstõõzz.

Tu'mmstõk

Sää'mkiõl ohjeemjoukk preemm ä'sšliist meâldlaž tuâjj-jä'rjstõõzz.

4§ Lappi pue'rrvââjjamvuu'd e'tkkõs sää'mkiõllsaž sosiaal- da tiõrvâsvuõttkääzzkõõzzi staanummuž vääras jurddum riikkveä'kkvuõđ meä'rest da tåimmamtäävtõõzzin ekka 2025

Tuâggaž

Vt. ouu'deemšurr, sää'mkiõllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõõzz, Tuuli Miettunen da kääzzkõs-šurr, sää'mkiõllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõõzz, Mirja Laiti

Sää'mte'gğ lij 14.3.2023 raukkâm Lappi pue'rrvââjjamvuu'd tåaimted 5.5.2023 räija jii'jjesnallšem e'tkkõõzz riikkveä'kkvuõđ meä'rest da tåimmamtäävtõõzzin sää'mkiõllsaž sosiaal- da tiõrvâsvuõttkääzzkõõzzi staanummuž da oudâsviikkmoõžž vääras ekka 2025. (meâlddõs 1)

Riikk täällarvvlõõzzâst sosiaal- da tiõrvâsvuõttministeria vaaldâšmsue'rjest lij leämmaž ee'jjest 2002 ää'ljee'l jeä'rab riikkveä'kkvuõtt sää'mkiõllsaž sosiaal- da tiõrvâsvuõttkääzzkõõzzi staaneem diõtt saa'mi dommvuu'dest (mome'ntt 33.60.36). Veä'kkvuõđ šorradvuõtt lij leämmaž ee'jj 2022 obbnes 562.000 eu'rred da tõn leä't miõttâm nu'tt, što tõt lij ââ'nnemnalla saa'mi dommvuu'dest tåaimid, koid čõõđtet Sää'mtee'gğ, Jeänõõgg, Aanar, Suä'djel da Uccjoogg koo'ddivui'm rajjum suâppmõõžži meâlddsânji. Ee'jjest 2023 ää'ljee'l riikkveä'kkvuõđ vuäžž ââ'nned riikkveä'kkvuõđ mä'hssem vääras sää'mtee'gğ pääi'k sää'mtee'gğgest uvddum lää'jj (974/1995) 4 §:st jurddum saa'mi dommvuu'd pue'rrvââjjamvuu'did sää'mkiõllsaž

sosiaal- da tiörvâsvuõttkääzzkõõzzi staaneem da oudâs viikkâm diõtt. Riikkveä'kkvuõtt lij juõkkum nõkam kääzzkõõzzi staanummuž da oudâsviikkâmõõžž vääras, koin čõõđtet Lappi pue'rrvââjjamvuu'dest jâlsteei saa'mi kiõl'laž da kultuursaž vuõiggâdvuõđid sosiaal- da tiörvâsvuõđhuâlast. Veä'kkvuõđ leä't miõttâm tääim-meâldsânji. Lappi pue'rrvââjjamvu'vdd lij vuässõõttâm tääimi teäggummša jii'jjes prosentuaal'laž mä'hssemvuäzzin suâppum teäggtemraami meâldsânji.

Jii'jjesnallšem e'tkkõs ee'jj 2025 riikkveä'kkvuõđ taarbâst Lappi pue'rrvââjjamvuu'dest taimm vuâđđan Sää'mtee'gğ sosiaal- da tiörvâsvuõttlu'vddkâdda, mii raajj Sää'mtee'gğ sâbbra e'tkkõõzz juõ'kkekksaž sosiaal- da tiörvâsvuõttkääzzkõsmie'rtie'gğest. Tää'rkben sagstõõlât ee'jj 2025 riikkveä'kkvuõđ âânmmõõžžâst, meä'rest da Lappi pue'rrvââjjamvuu'd jii'jjes teäggtemvuäzzin čâhčča 2024.

Lappi pue'rrvââjjamvuu'd vaaldšemvuâkkõõzz 37§ mie'ldd sää'mkiõl lu'vddkââ'dd tuâjj lij valmštõõllâd vu'vddhalltõ'sse e'tkkõõzz sää'mkiõllsaž sosiaal- da tiörvâsvuõttkääzzkõõzzi staanummuž vääras jurddum riikkveä'kkvuõđ ââ'nnemtäävtõõzzin.

Lappi pue'rrvââjjamvu'vdd lij tääimes altteem ääi'j põrggâm staanâd kääzzkõõzzi staani serddmõõžž pue'rrvââjjamvoudda. Sää'mkiõllsaž kääzzkõõzzi staanummuž vääras jurddum riikkveä'kkvuõđin riõššum kääzzkõõzz lie serddam pue'rrvââjjamvoudda tõn hää'mest ko tõid leä't koo'ddin čõõđtam. Lappi pue'rrvââjjamvuu'd sää'mkiõllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõõzzi oudâsviikkâmõš lij alggee'jjest 2023 ouu'dääm nu'tt, što pue'rrvââjjamvuu'dest leä't aiccâm taarbid e'tkkõed muttsid sää'mkiõllsaž kääzzkõõzzi staanummuž vääras jurddum riikkveä'kkvuõđ ââ'nnemtäävtõõzzid ekka 2025. (meâlddõs 2)

Kiõtt'tõõllmõš:

Ristenrauna Magga e'tkkad, što e'tkkõõžžâst jaukkeet õõut psykogeriaatlaž puõccihoi'ddjeei da lââ'zztet tõn sââ'jest õõut sää'mkiõllsaž pä'rnnpiârri piârvuä'pstei, što pä'rnnpiârri kääzzkõõzzid vää'ldčet pue'rben lokku pue'ttiäi'jest (meâlddõs 3).

Sää'mkiõllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõõzzi kääzzkõs-šurr Mirja Laiti lij seämma miõlin, što sää'mkiõllsaž piârvuä'pstei toimmu le'čči tarbb.

E'tkkõs

sää'mkiöl ohjeemjoukk e'tkkad vu'vddhalltö'sse, što

1. Vu'vddhalltös tu'mmai priimmâd meâlddösân áárrai e'tkkööz
sää'mkiöllsaž kääzkköözzi staanummuž väaras jurddum
riikkveä'kkvuod äâ'nneävtöözziin ekka 2025.

Mu'ttum e'tkkös

sää'mkiöl ohjeemjoukk e'tkkad vu'vddhalltö'sse, što

1. vu'vddhalltös tu'mmai priimmâd meâlddösân áárrai e'tkkööz sää'mkiöllsaž
kääzkköözzi staanummuž väaras jurddum riikkveä'kkvuod äâ'nneävtöözziin
ekka 2025 Ristenrauna Magga e'tkkääm muttsin.

Tu'mmstök

sää'mkiöl ohjeemjoukk e'tkkad vu'vddhalltö'sse, što

1. vu'vddhalltös tu'mmai priimmâd meâlddösân áárrai e'tkkööz sää'mkiöllsaž
kääzkköözzi staanummuž väaras jurddum riikkveä'kkvuod äâ'nneävtöözziin ekka
2025 Ristenrauna Magga e'tkkääm muttsin.

5§ Jee'res ää'sš

Pue'tti sábbar riážžât vue'ss-kie'ssmannu vaajtöözžâst da ä'sšliistäst puätt lee'd
ouddmiárkkân sää'm psykososiaal'laž tue'rij juággas Uuvj juátkk. Ohjeemjoukk
vuázslai öhttvuod äânneävtöözž hiälptem diött altteet Whatsapp-joukk .

6§ Sábbar jöskkmöš

E'tkkös

Saaggjáá'dteei jáskk sábbar.

Tu'mmstök

Saaggjáá'dteei jáskk sábbar č. 11.20

Meálddözz Säá'mtee'ğğ raukkmõš tääimted pue'rrváájjamvuu'd e'tkkõözz sää'mkiõllsaž sosiaal- da tiõrvâsvuõttkääzzkõõzzi staanummuž da oudâsviikkmõõžž vääras 2025 (meálddõs 1), Lappi pue'rrváájjamvuu'd e'tkkõõs sää'mkiõllsaž sosiaal- da tiõrvâsvuõttkääzzkõõzzi staanummuž vääras jurddum riikkveä'kkvuõđ meä'rest da täämmamtäävtõõzzin ekka 2025 (meálddõs 2), Ristenrauna Magga e'tkkõõs piärvuä'pstei tääimast (meálddõs 3)

Juáakmõš

Teáttan